

EMSAL DANIŞTAY KARARLARI

Akademisyenlerin hangi etiğe aykırı eylemleri ceza soruşturmasına konu olur?

T.C. DANIŞTAY

BİRİNCİ DAİRE

Esas No:2020/1247

Karar No:2020/1097

KARAR:

Őüpheli : ... Üniversitesi ...Mühendisliği Bölümü Mekanik Anabilim Dalı ..

SUÇLARI:

1/a - 25 Mart 2016 tarihinde bursiyer olarak dahil olduğu, 1.3.2016 tarihli, ... numaralı TÜBİTAK 3001 "... " projesinin faaliyetleri 1.11.2016 tarihinden itibaren durdurulduğu ve proje 13.2.2018 tarihinde yürürlükten kaldırıldığı halde, Araştırma Görevlisi olarak görev yaptığı İnşaat Mühendisliği Bölümünün Web Sayfasına (YÖKSİS/Yükseköğretim Kurulu Kamusal Bilgi Sayfası) söz konusu projeyi tamamlamıŐ gibi göstermek, yanıltıcı veya eksik beyanda bulunmak suretiyle etik ihlal yapmak.

1/b - İnşaat Mühendisliği Bölümü Mekanik Anabilim Dalına bir adet doktor öğretim üyesi alımına yönelik ilana çıkılabilmesi için Rektörlükten istenilen özgeçmişinde, tamamlanmayan söz konusu projeyi tamamlanmış gibi bildirmek ve ...tarihinde ilan edilen söz konusu kadroya yaptığı baŐvuruda sunduğu akademik faaliyet dosyasında ve özgeçmişinde bilimsel çalıŐmalar ve yayın listeleri içinde, bu projenin bilgi ve belgelerine yer vermemek, yanıltıcı veya eksik beyanda bulunmak suretiyle etik ihlal yapmak.

2- İnşaat Mühendisliği Bölümü Mekanik Anabilim Dalına bir adet doktor öğretim üyesi alımı için ... tarihinde ilan edilen kadroya baŐvurusunda sunduğu akademik faaliyet dosyasında ve özgeçmişinde bilimsel çalıŐmalar ve yayın listesi içinde, yürütücülüğünü yaptığı ve tamamladığı ... kodlu "... " isimli Bilim Sanayi ve Teknoloği Bakanlığı projesinin bilgi ve belgelerine yer vermemek, yanıltıcı veya eksik beyanda bulunmak suretiyle etik ihlal yapmak.

Suç Tarihi : 2019 yılı

İncelenen Karar : ... Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Kurulun 12.6.2020 tarihli men-i muhakeme kararı.

KARARA İTİRAZ EDEN:

İnceleme Nedeni : Yasa gereği kendiliğinden ve itiraz üzerine.

...Üniversitesi Rektörlüğünün 29.7.2020 tarih ve...sayılı yazısı ekinde gönderilen soruşturma dosyası ile yukarıda belirtilen Kurul kararı ve karara yapılan itiraz, Tetkik Hakimi

...in açıklamaları dinlendikten sonra, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca incelendi;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinin 4 üncü maddesinde, bilimsel araştırma ve yayın etiğine aykırı eylemler sayılmış, bu maddenin ikinci fıkrasının (I) bendinde, "Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunmak" eylemi etik ihlal türleri arasında gösterilmiştir. Dosyanın incelenmesinden, ... Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun ... sayılı kararlarıyla ..'nin soruşturma konusu fiillerinde herhangi bir etik ihlali olmadığına karara verildiği, ancak ...Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulunun 14.10.2019 tarih ve 1 sayılı kararıyla, adı geçen Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinin 4/2-I maddesindeki "Akademik atama ve yükseltmelerde bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunmak" fiilini işlediği ve etik ihlalde bulunduğu kanaatine varıldığı, İnşaat Mühendisliği Bölümü Mekanik Anabilim Dalı için ilan edilen doktor öğretim üyesi kadrosuna atamasının uygun olmadığına karar verildiği, Fakülte Yönetim Kurulunun 4.6.2020 tarih ve 6 sayılı kararıyla da, aynı fiil nedeniyle Dekanlıkça verilen uyarı cezasına .. tarafından yapılan 21.4.2020 tarihli itirazın reddine karar verildiği, Dekanlıkça başlatılan ceza soruşturmasında ise, ... Üniversitesince oluşturulan Kurulun 12.6.2020 tarihli kararı ile soruşturma konusu fiillerde etik ihlal bulunmadığı gerekçesiyle şüphelinin men-i muhakemesine karar verildiği görülmüştür.

Ancak, şüpheliye isnat edilen eylemlerin, Türk Ceza Kanununda suç olarak tanımlanmadığı, dolayısıyla şüpheliye isnat edilen bilimsel araştırma ve yayınlara ilişkin yanlış ve yanıltıcı beyanda bulunmak suretiyle etik ihlal yapmak şeklindeki eylemlerin suç oluşturmadığı anlaşılmıştır.

Açıklanan nedenle, şüpheliye isnat edilen eylemlerin Türk Ceza Kanununa göre suç oluşturmadığı anlaşıldığından, ...Üniversitesi Rektörlüğünce oluşturulan Kurulun 12.6.2020 tarihli men-i muhakeme kararının bozulmasına, 1/a, 1/b ve 2'nci maddelerde atılı suçlar nedeniyle .. hakkında karar verilmesine yer olmadığına, dosyanın karar ekli olarak ...Üniversitesi Rektörlüğüne, kararın bir örneğinin itiraz edene gönderilmesine 17.9.2020 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumlarının yöneticilerinin, bu kurumlarda çalışan öğretim elemanlarının ve diğer personelin görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçların soruşturulması için özel usuller getirmiş bulunmaktadır. Kanunun bu konuyu düzenleyen 53 üncü maddesinin son fıkrasında da, bu Kanunda yer almamış hususlarda Memurun Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın (MMHKM) hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

MMHKM'ı yürürlükten kaldıran 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanunun 16. Maddesinde, diğer kanunlarda MMHKM'a yapılan atıfların, bu Kanuna yapılmış sayılacağı ve MMHKM'ın uygulanacağını belirtildiği durumlarda da, bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı hükmü getirilmiştir.

4483 sayılı Kanununun 6 ncı maddesinin son fıkrasında, yetkili mercinin, ön inceleme raporu üzerine soruşturma izni verilmesine ya da verilmemesine karar vereceği, yine aynı kanununun 7 nci maddesinin son fıkrasında da bu kararların gösterilen süreler içinde verilmesinin zorunlu olduğu açıklanmıştır. 2547 sayılı Kanununun 53/c maddesinde soruşturma başlatılması halinde ilk soruşturma aşamasından sonra son soruşturmanın açılıp açılmayacağına yetkili kurullarca karar verileceği hükme bağlanmıştır.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 53 üncü maddesinin (c) bendinin 4 üncü alt bendinde Yükseköğretim Kurulu ve Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyeleri hakkında Danıştayın İkinci Dairesince verilen lüzum-u muhakeme kararına itiraz ile men-i muhakeme kararlarının kendiliğinden incelenmesi Danıştayın İdari İşler Kuruluna ait olduğu, diğer kurullarca verilen lüzum-u muhakeme kararına ilgililerce yapılacak itiraz ile men-i muhakeme kararları kendiliğinden Danıştay İkinci Dairesince (2575 sayılı Danıştay Kanununun 42 nci maddesinin 2.6.2004 tarih ve 5183 sayılı Kanununun 12 nci maddesi ile değişik (k) bendi gereğince bu görev Danıştay Birinci Dairesine aittir.) incelenerek karara bağlanacağı hüküm altına alınmıştır.

Ceza soruşturmasının genel usullerini düzenleyen 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 170 nci maddesinde soruşturma evresi sonunda, toplanan delillerin suçun istendiği hususunda yeterli şüphe oluşturması halinde Cumhuriyet Savcısının iddianame hazırlayacağı yani dava açacağı, 171 inci maddesinde cezayı kaldıran şahsi sebeplerin varlığı halinde kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilebileceği veya aynı maddenin ikinci fıkrasında sayılan şartların varlığı halinde kamu davasının açılmasının Cumhuriyet Savcısı tarafından beş yıl süreyle ertelenmesine karar verilebileceği, aynı Kanununun 172 nci maddesinde de soruşturma evresi sonunda kamu davasının açılması için yeterli şüphe oluşturacak delil elde edilememesi veya kovuşturma olanağının bulunmaması hallerinde cumhuriyet savcısı tarafından kovuşturmaya yer olmadığı kararı verileceği düzenlenmiştir.

Bu durumda, ön inceleme soruşturmasını düzenleyen 4483 sayılı Kanun, yükseköğretim personeli hakkında ceza soruşturmasına dair özel usuller getiren 2547 sayılı Kanun ve genel ceza soruşturma usullerini düzenleyen 5271 sayılı Kanun çerçevesinde açılmış bir soruşturmanın, hakkında soruşturma yapılanın lehine ya da aleyhine bir kararla sonuçlandırılması zorunludur.

"Karar verilmesine yer olmadığı" şeklinde bir karar konunun esası hakkında herhangi bir karar verilmesinin gerek olmadığı bir durumu anlatır ve bir uyuşmazlığın giderilmesi ya da soruşturmanın sonlandırılması gibi bir sonuç içermez. Mahkeme, cumhuriyet savcısı veya yetkili kurul gibi mercilerin kendilerinden yapılan talebi aslında suskun kalarak reddedişlerini ifade eder.

5271 sayılı Kanunun "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinde; yetkili mercilerde suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evrenin soruşturma, iddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evrenin ise kovuşturma olduğu tanımlanmıştır. Yükseköğretim personeli hakkında memur soruşturması bakımından tahkikat usulü kabul edilmiştir. 2547 sayılı Kanuna göre, bu Kanunda sayılan yükseköğretim personelinin görevleri sırasında ya da görevleri nedeniyle işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında soruşturma idare tarafından yapılacaktır. Bu durumda aynı Kanununun 53/c maddesinde belirtilen ilk soruşturma ve son soruşturmanın açılıp açılmaması kararı ve bu

karara yapılan itiraz üzerine yetkili merci tarafından verilen karar hep birlikte 5271 sayılı Kanunda belirtilen soruşturma evresine karşılık gelmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalardan 2547 sayılı Kanun kapsamında başlatılmış bir ceza soruşturmasının herhangi bir safhasında karar verilmesine yer olmadığı şeklinde bir karar çeşidinin olmadığı anlaşılmaktadır. Böyle bir karar yapılan soruşturmayı sonlandırmadan boşlukta kalması sonucunu doğuracaktır. Dolayısıyla başlatılmış bir soruşturmanın ilgisine göre yukarıda söz konusu edilen kanunlarda belirtilen karar çeşitlerinden biri ile sonuçlandırılması zorunludur.

Bu nedenle, şüpheli hakkında verilen men-i muhakeme kararının şüpheliyi koruma amacıyla bozularak karar verilmesine yer olmadığı kararına çevrilmesinin herhangi bir anlamı veya hukuki gereği bulunmadığı gibi 2547 sayılı Kanunun kendi terminolojisiyle uyuşmadığı da açıktır.

Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, ...niversitesi Rektrlğince oluşturulan Kurulun 12.6.2020 tarihli men-i muhakeme kararının onanması gerektiği oyuyla aksi yöndeki çoğunluk kararına katılmıyoruz.